

Styrelsen för
IT-gymnasiet i Göteborg AB
Topasgatan 1
421 48 Västra Frölunda

2005-06-27
1 (3)
Dnr 54-2004: 2491

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan IT-gymnasiet Göteborg

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående skolan IT-gymnasiet Göteborg i Göteborg. Inspektionen aviserades i brev den 27 september 2004 och besök i verksamheten gjordes den 2–3 december 2004. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt vilka bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sju områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för godkännande och därmed förklaras även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten vid IT-gymnasiet Göteborg övergripande har god kvalitet.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

- uppmärksamhet åt elevernas språkbruk,
- fortsatt uppmärksamhet åt ämnet matematik, så att en större andel av eleverna uppnår målen, framför allt i matematik B,
- analys av betygssättningen i ämnet matematik med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts vid de nationella proven,
- förutsättningar för att eleverna skall bli mer delaktiga när det gäller studiernas uppläggning och genomförande,

2005-06-27

2 (3)

Dnr 54-2004: 2491

- utveckling av befintlig handlingsplan mot kränkande behandling,
- utveckling av kvalitetsredovisningen, så att det framgår om eleverna uppnår fastställda kunskapsmål och vilka strategier som kan användas för att förbättra elevernas resultat samt
- utveckling av arbetet med praktikveckor med målsättning att alla elever skall få kännedom om arbetslivets villkor, som ett led i valet av framtida studier och yrke.

Kritikområde

Det finns också brister i verksamheten i förhållande till författningarna. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilt stöd och de som upprättats uppfyller inte författningarnas krav (2 kap.7a § förordningen om fristående skolor).
- Skolan erbjuder inte eleverna arbetsplatsförlagd utbildning eller motsvarande i tillräcklig omfattning (9 kap 8 § skollagen).

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdatum, dvs. den 27 september 2005, skall IT-gymnasiet Göteborg redovisa till Skolverket, enheten i Göteborg, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdet.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Kenneth Pahlsson
Expert

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Maria Mindhammar och undervisningsråden Tomas Erlandsson och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Skolverket

Beslut

2005-06-27

3 (3)

Dnr 54-2004: 2491

Kopia till

Göteborgs kommun

samt övriga enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i IT-gymnasiet Göteborg

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till utbildning och omsorg
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

IT-gymnasiet Göteborg	Antal elever
Gymnasieskola	285

IT-gymnasiet Göteborg är beläget i stadsdelen Frölunda i Göteborg och bedriver sin verksamhet i nyrenoverade och ändamålsenliga lokaler i samma fastighet som den lokala polismyndigheten.

Huvudmannen för IT-gymnasiet, GTU IT-gymnasier AB, som startade sin gymnasieverksamhet år 1998 driver idag gymnasieskolor på fem orter i landet. Skolan startade år 2000 och har nu elever i samtliga årskurser. Utbildningen motsvarar ett specialutformat program med inriktning på IT, elektronik och naturvetenskap. I bidragshänseende är utbildningen hänförd till Elprogrammet.

Skolan har riksintag av elever, men de flesta kommer från Göteborg och närliggande kommuner. Innevarande läsår har skolan 285 elever, varav 22 är flickor.

Genomförandet av inspektionen i IT-gymnasiet Göteborg

Skolverket sände den 27 september 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i IT-gymnasiet Göteborg har bestått av experten Kenneth Pahlsson och undervisningsrådet Tor Andersson. Besök i IT-gymnasiet Göteborg genomfördes den 2 och 3 december 2004.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och IT-gymnasiet Göteborg, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

Vid IT-gymnasiet Göteborg genomfördes intervjuer med representanter för styrelsen, rektorn, ställföreträdande rektorn, lärare, föräldrar samt en grupp elever. Lektioner besöktes i samtliga årskurser i såväl kärnämnen som karaktärsämnen.

Skolverket genomförde läsåret 2002/2003 en tillsyn av verksamheten vid skolan och gjorde ett kompletterande besök den 20 november 2003, då bl.a. frågor rörande elevernas kontakter med arbetslivet togs upp, samt vidtagna förändringar av lokaler och utrustning.

Enligt rektorn har endast smärre förändringar skett i verksamheten sedan den senaste tillsynen. Den rapport som sammanställdes i samband med föregående tillsyn har därför utgjort ett viktigt underlag för denna inspektion.

Utbildningsförvaltningen i Göteborgs kommun har utnyttjat sin rätt till insyn i skolans verksamhet genom ett besök vid skolan våren 2003.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna för det offentliga skolväsendet framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön. Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden i överensstämmelse med dessa.

I skolans arbetsplan poängteras vikten av att skolan skall ha en god inre miljö och verka för en öppen och tolerant syn på olikheter vad gäller kön och etniskt ursprung.

I april år 2004 genomfördes en elevenkät. Av denna framgår, att eleverna vid skolan ger högt betyg åt följande: Man känner trygghet och vågar säga vad man tycker, man trivs bra och blir väl bemött av personalen.

De föräldrar som intervjuades uppger, att deras ungdomar känner stor trygghet på skolan, att ingen elev behöver känna sig anonym och att skolledningen reagerar snabbt om något inträffar.

Samma uppfattning har lärarna, som också anser, att eleverna i stor utsträckning tar ansvar för sina studier och uppvisar ett gott uppförande.

Enligt de intervjuade eleverna är stämningen god på skolan. Pojkar och flickor behandlas på samma positiva sätt. Främlingsfientlighet och annan kränkande behandling förekommer knappast aldrig. Om något sådant skulle inträffa ingriper både elever och personal utan dröjsmål.

Däremot kan språkbruket elever emellan var ganska grovt enligt eleverna, något som också påtalades av föräldrarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna, att resultatet avseende normer och värden i huvudsak är av god kvalitet. Skolan bör dock uppmärksamma och arbeta med att ett gott språkbruk utvecklas mellan eleverna.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges, för det offentliga skolväsendet, i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skolan följer 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, och de nationella kursplanerna.

Elevernas kunskaper mäts av lärarna genom prov, inlämningsuppgifter och utifrån vad eleverna presterar på lektionerna. Den enskilde elevens kunskapsutveckling följs sedan upp av ansvarig klasslärare vid de utvecklingssamtal som genomförs varje termin med utgångspunkt i de individuella studieplanerna. I samband med kursstarterna får eleverna information om vilka kunskapskrav som ställs för olika betyg. Betyg sätts efter avslutad kurs enligt bestämmelserna i gymnasieförordningen. Genom ett problembaserat och problemorienterat arbetssätt lär sig eleverna att arbeta självständigt och utvärdera sitt eget lärande.

Skolan deltar i de nationella proven i svenska, engelska och matematik. En genomgång av resultaten för läsåret 2003/2004 visar, att huvudparten av eleverna uppnår goda resultat på proven. Ett undantag utgörs av matematik A, där 31 procent av eleverna inte uppnår minst betyget Godkänd och matematik B, där 65 procent av eleverna inte uppnår betyget minst Godkänd våren 2004.

Sedan hösten 2003 har skolan ett alternativ för matematikstudierna. Antingen kan eleverna studera matematik i ett "normaltempo" med matematik A och B i årskurs 1, matematik C i årskurs 2 och högre kurser i matematik i årskurs 3. Alternativet är att hela årskurs 1 ägnas åt matematik A, årskurs 2 åt matematik B och att matematikstudierna avslutas med matematik C i årskurs 3. Stöd åt eleverna erbjuds bl.a. i form av "mattestuga".

Enligt skolans nyckeltal för läsåret 2003/2004 får 92 procent av avgångseleverna slutbetyg från fullständigt eller utökat program. I svenska A har 100 procent av eleverna minst betyget Godkänd och i svenska B 99 procent. I engelska A och matematik A har 100 procent av avgångseleverna minst betyget Godkänd.

Skolan har utarbetat egna program mål och ägnat uppmärksamhet åt hur program målen skall kunna uppnås och mätas. Man konstaterar bl.a. att det står i program målen att eleverna efter genomförd utbildning skall ha "praktisk handlings- och problemlösningsförmåga, individuellt och tillsammans med andra". Enligt rektorn stämmer detta t.ex. väl överens med målen för den egna kursen i problembaserat lärande (PBL), som alla elever genomgår.

Fr.o.m. hösten 2004 använder skolan en gemensam kursutvärderingsmall som skall användas av lärarna i alla kurser som genomförs på skolan. Genom att använda sådana frågemallar får skolledarna en god uppfattning om vilka kun-

skaper eleverna uppnått och vilka program- och kursmål skolan måste ägna mer tid åt.

Varje hösttermin genomförs dessutom en intern kvalitetsrevision, då en representant från ett annat IT-gymnasium har till uppgift att granska hur skolan lyckats med att genomföra uppsatta utbildningsmål.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna, att eleverna generellt sett uppnår goda kunskaper och färdigheter, vilket framgår av nationella prov och kursutvärderingar. Skolan bör dock ägna ytterligare uppmärksamhet åt ämnet matematik och arbeta för att en större andel av eleverna uppnår målen, framför allt i matematik B.

Skolan bör också analysera betygssättningen i ämnet matematik med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts vid de nationella proven.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet med att forma en god miljö - fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö, för att förebygga kränkningar och för att ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Enligt IT-gymnasiets arbetsplan är det en förutsättning för att eleverna skall trivas på sin arbetsplats att de har ett reellt inflytande över den dagliga verksamheten. Detta inflytande utgör en grund för att eleverna skall utvecklas både personligen och socialt och därigenom uppfylla läroplanens demokratiska mål.

För att uppnå målet med delaktighet har IT-gymnasiet ett antal verksamma råd, där elever från olika klasser är representerade. Förutom ett elevråd finns marknadsråd, utbildningsråd, IT-råd och ett mat- och miljöråd.

Varje vecka genomförs klassråd i samverkan mellan klassansvarig lärare och eleverna. Klassen har därigenom möjlighet att lyfta upp eventuella problem, som sedan förs vidare till skolledningen genom den klassansvarige eleven. Vid klassråden förs protokoll, som läggs ut på intranätet.

Trots dessa målsättningar och att olika samarbetsorgan används, uppger eleverna i de enkäter som genomfördes både år 2003 och 2004, att de inte är särskilt nöjda med de möjligheter de har att påverka vad de studerar eller hur studierna läggs upp i olika kurser.

Vid intervjun med eleverna uppger dessa, att det i hög grad beror på den enskilde läraren vilka möjligheter man har som elev att påverka undervisningen. De uppger att endast cirka hälften av lärarna är öppna och positiva till förslag som kommer från eleverna. Däremot är den information som lärarna ger be-

träffande målen med de olika kurserna och vilka betygskriterier som gäller, tydlig och bra.

Genom elevrådet finns det goda möjligheter att påverka t.ex. trivselfrämjande förbättringar när det gäller den yttre miljön. Enligt eleverna är rektorn mycket lyhörd när det gäller konkreta önskemål från elevernas sida. På senare tid har bl.a. uppehållsrum rustats upp och en dryckesautomat installerats.

Skolan har ordningsregler som tagits fram av mat- och miljørådet. Det finns också regler för hur datorutrustningen och IT-gymnasiets skoldatanät får användas. Genom att eleverna får låna bärbara datorer och har tillgång till skolans intranät och Internet, har de stor frihet i skolarbetet, men också ett personligt ansvar för hur utrustningen används.

Inom GTU Sverige AB, som är moderbolag för bl.a. GTU IT-gymnasiet AB, finns ett policydokument avseende jämställdhet och diskriminering. Detta material omfattar dock endast skolans personal.

Som tidigare nämnts är de allra flesta av eleverna pojkar. Enligt de intervjuade lärarna finns det därför anledning att uppmärksamma flickornas situation i den dagliga undervisningen och att se till att de får "talutrymme". Från skolans sida har man också föreslagit att flickorna i olika sammanhang skall bilda en egen grupp, men detta förslag har avböjts. Enligt de intervjuade flickorna vill de inte ha någon särbehandling.

Vid skolan har utarbetats ett kortfattat handlingsprogram mot kränkande behandling, som dels ger en beskrivning vad som avses med begreppet och vilken lagstiftning som gäller, dels redovisar vilka åtgärder som skall vidtas om någon form av kränkande behandling upptäcks. I handlingsprogrammet betonas, att IT-gymnasiet inte tolererar att vare sig personal eller elever utsätts för kränkande behandling.

Enligt de intervjuade lärarna har det inte skett någon förankring av programmet hos lärare och elever. Det är t.ex. oklart när kontakter med föräldrarna skall tas. Även om problemen är mycket små på skolan vad avser kränkande behandling diskuteras frågan tämligen ofta i undervisningen, enligt lärarna.

Som stöd för eleverna finns skolläkare, skolsköterska, kurator och studie- och yrkesvägledare. Eleverna erbjuds skolhälsovård, bl.a. hälsoundersökningar, enligt de krav som ställs i skollagen.

I en skrivelse till Skolverket efter inspektionen uppger rektorn, att arbetet med en lokal jämställdhetsplan och en förankring av skolans handlingsplan avseende kränkande behandling planeras under våren för att påbörjas under hösten 2005. Detta arbete kommer att genomföras i samarbete med en organisation, som kallas Friends.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna, att det arbete som görs i skolan för att skapa en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö generellt sett är av god kvalitet. Skolan bör dock ägna större uppmärksamhet åt att skapa förutsättningar, så att eleverna blir mer delaktiga när det gäller studiernas uppläggning och genomförande.

Det handlingsprogram mot kränkande behandling som finns vid skolan bör omarbetas. Det bör t.ex. tydligt framgå, hur det förebyggande arbetet skall läggas upp och när kontakter med föräldrar skall tas. Inspektörerna vill även understryka vikten av, att såväl elever som personal engageras i arbetet med att ta fram ett nytt handlingsprogram mot kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet med lärandet är skolans huvudprocess för att utveckla kunskaper och färdigheter. Arbetet för att nå målen skall utformas av eleverna och personalen i samverkan. Samverkan skall också ske med hemmen. Allsidighet och saklighet är väsentliga vid utformningen av undervisningen. Skollagen slår också fast att hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Granskningen inriktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till de lärandes olika behov. Innehåll och organisering av studierna liksom arbetsformerna och kontakterna med hem, samhälle och arbetsliv är andra områden som uppmärksammas.

IT-gymnasiets undervisning motsvarar ett specialutformat program med inriktning mot IT, elektronik och naturvetenskapliga kurser.

Den pedagogik som skolan använder sig av bygger på ett problembaserat och problemorienterat lärande. Detta arbetssätt innebär bl.a. att eleverna får erfarenhet av att arbeta i team, att de får en ökad social kompetens och en ökad förmåga att ta eget ansvar, enligt skolans ledning.

Undervisningen bedrivs i s.k. basgrupper med 4–6 elever i varje grupp. Ambitionen är, att all undervisning skall ske i ämnesintegrerade och verklighetsanknutna projekt. För att kunna tillämpa detta arbetssätt förfogar varje elev över en fast arbetsplats och en bärbar dator. Vid skolan finns också ett IT-laboratorium där eleverna kan arbeta med kurserna persondatorer och lokala nätverk A och B.

Enligt skolans arbetsplan är målsättningen, att utbildningen skall genomföras i samarbete med olika företag genom verklighetsanpassade projekt. Förutom att tillämpa ett problemlösande och projektorienterat arbetssätt strävar skolan efter att profilera sig på följande sätt:

- ge eleverna möjlighet att ha en individuell studietakt genom att vissa kurser eller delkurser kan läsas på distans
- skapa kontakter med samhällets näringsliv och högskolor för att kontinuerligt utveckla verksamheten vid skolan
- upparbeta internationella kontakter för att visa eleverna behovet av språkutbildning och att få eleverna att förstå att gränsernas betydelse mellan länder ständigt minskar
- anställa lärare som accepterar en ny roll som utbildare och projektledare och som är beredda att pröva andra undervisningssätt än de traditionella.

Intervjuer med både lärare och elever visar, att synen på lärande och kunskaper avspeglar vad som framgår av Lpf 94. Eleverna är också medvetna om vilka nationella mål och riktlinjer som gäller för verksamheten.

Utbildningen är upplagd på så sätt, att de flesta obligatoriska kurserna är förlagda till årskurs 1. Sedan ökar andelen valbara kurser gradvis och i årskurs 3 är nästan alla kurser valbara. Vissa kurser som krävs för behörighet till högskolan, t.ex. kemi A, fysik A och B samt matematik C och E startar alltid oavsett hur många elever som söker kursen.

Ett processorienterat arbetssätt ställer också krav på alternativa examinationsformer, vilket innebär, att redovisningen av ett projekt kan ske på många olika sätt, t.ex. genom rapportskrivning, en hemsida, ett nytt läromedel eller en utställning.

Alla utbildare ingår i ett arbetslag, som består av lärare som undervisar i samma årskurs. Eleverna är indelade i basgrupper och varje lärare ansvarar för ca 30 elever, som denne har regelbunden kontakt med genom loggböcker eller genom besök i klassrummet. Den klassansvarige genomför föräldramöten och har utvecklingssamtal varje termin och har en förmedlande roll i samarbetet med skolsköterska och kurator.

Individuella studieplaner finns upprättade för samtliga elever, enligt rektorn. Vid utvecklingssamtalen med föräldrarna är den individuella studieplanen ett viktigt dokument. Eleverna upplever dessa samtal som strukturerade och informativa och många av eleverna vill gärna ha med föräldrarna även sedan eleverna blivit myndiga.

Det finns rutiner för att upptäcka elever, som är i behov av särskilt stöd. Arbetslaget har ett stort ansvar för att identifiera eleverna t.ex. genom diagnostiska prov i svenska, engelska och matematik. Enligt rektorn är det inte ovanligt, att elever har bristande förkunskaper i dessa ämnen.

Framför allt i årskurs 1 erbjuds eleverna hjälp i dessa ämnen genom nivågruppering och stödundervisning i små grupper. Behovet är särskilt stort i matematik, men också i svenska, där invandrarelever erbjuds svenska som andraspråk. Däremot anordnas ingen stödundervisning i andra ämnen, utan det förutsätts, att elever som missat ett kursavsnitt genom t.ex. sjukdom själva tar kontakt med undervisande lärare för att få hjälp.

Någon speciallärare finns inte anställd vid skolan. När det gäller elever med svårare inlärnings- eller andra problem handläggs dessa av skolans ledning eller kuratorn vid en elevvårdskonferens. Om det finns behov kan expertis utanför skolan anlitas.

Av personalintervjuerna framgår, att det f.n. endast finns två elever som har upprättade åtgärdsprogram. De intervjuade lärarna bedömer, att betydligt fler borde ha sådana med tanke på det finns ganska många elever, som är i behov av särskilt stöd. De åtgärdsprogram som redovisats är, enligt inspektörernas bedömning, dessutom tämligen magra beträffande innehållet och borde därför kunna utvecklas.

Efter inspektionen har rektorn informerat om hur man tänker utveckla rutinerna kring åtgärdsprogram i samarbete med skolans personal och i samverkan med ett annat IT-gymnasium inom koncernen. Denna redogörelse kan innebära en bra utgångspunkt för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Skolan har 83 elever som läser utökat program och 2 elever som har reducerat program.

Såväl dokumentation som intervjuer visar, att den enskilde elevens studieresultat utvärderas i dialog mellan lärare och elev vid flera tillfällen under kursens gång. De intervjuade eleverna är nöjda med den information som de får om betygssättningen och anser även, att de betyg som sätts är rättvisa.

En genomgång av skolans betygsdokument visar, att dessa förvaras på ett betryggande sätt i ett brandsäkert skåp. Dokumenten är också förda på ett korrekt och rättssäkert sätt, i enlighet med gällande bestämmelser.

Enligt styrelsen förekommer inte samverkan med kommunala skolor särskilt ofta. Ibland är det t.o.m. svårt för skolans personal att få komma ut till kommunala skolor för att informera om IT-gymnasiets verksamhet.

På initiativ av lärarna förekommer bl.a. debatter med politiska företrädare och studiebesök på olika institutioner. Eleverna anser, att skolan gör goda insatser för att stimulera elevernas kulturella intressen genom besök bl.a. på teatrar, experimenthus, museer och filmfestivaler.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna, att skolan arbetar på ett varierat och konstruktivt sätt för att nå målen med undervisningen.

Det sker också en anpassning till elevernas olika behov och intressen beträffande olika stödåtgärder och kontakter med samhälle och näringsliv.

Däremot bedömer inspektörerna, att fler och mer utförliga åtgärdsprogram måste upprättas för de elever som är i behov av särskilt stöd.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå målen för denna tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om den fristående skolan har en fungerande ledning och styrning av verksamheten och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen och för att värna enskilda elevers rätts-säkerhet.

Skolans huvudman är GTU IT Gymnasier AB med organisationsnummer 556597-0471. Aktiebolaget driver ytterligare fyra gymnasieskolor i Sverige och har sitt huvudkontor i Göteborg.

Aktiebolagets styrelse är också styrelse för skolan. Styrelsen består av två styrelseledamöter och en suppleant. Verkställande direktör är föredragande i styrelsen enligt aktiebolagslagen.

Skolan leds av en rektor som är behörig lärare och som har genomgått den statliga skolledarutbildningen. Hon har lång erfarenhet som skolledare och var under perioden 1998-2002 rektor för kunskapslyftet i Göteborg. Till sin hjälp har

hon en ställföreträdande rektor som har en filosofie kandidatexamen med bl.a. 40 poäng i pedagogik. Hon har flerårig erfarenhet av arbete inom utbildningssektorn men saknar skolledarutbildning. Så fort det ges möjlighet avser hon att genomgå den statliga rektorsutbildningen.

Rektorn leder och utvecklar skolan enligt företagets mål och visioner. Hon ansvarar för det dagliga arbetet och har det övergripande ansvaret för skolans personal, resultat, kvalitet, elevdemokratiarbete och arbetsmiljö. Hon har också ett myndighetsansvar gentemot personal, elever, föräldrar och myndigheter och skall se till att skolan följer de nationella målen och gällande skollagstiftning.

Ställföreträdande rektorn har ett särskilt ansvar för bl.a. kvalitetsarbete, marknadsföring och information. I övrigt finns det ingen formell arbetsfördelning mellan rektorerna, utan den ställföreträdande rektorn har ansvar för verksamheten, när rektorn inte är närvarande på skolan.

Enligt vad som framkom vid intervjuerna med föräldrar, lärare och elever fungerar ledningen av skolan mycket bra. Rektorn är en tydlig ledare som tar snabba beslut och respekteras av eleverna.

För det interna arbetet på skolan har skolledningen också stöd av en administratör, en IT-tekniker och en PC-tekniker samt en grupp elevvårdsfunktionärer. När det gäller ärenden av övergripande art, t.ex. policyfrågor, har skolledningen ett starkt stöd från företagets verkställande direktör och rektorerna vid företagets övriga IT-gymnasier.

Skolan är organiserad i tre arbetslag, som är uppdelade efter årskurs och som leds av en arbetslagsledare. I varje arbetslag ingår klassföreståndarna i respektive årskurs. Lärarna inom arbetslagen träffas varje vecka och en gång i månaden samlas hela personalen till en längre personalkonferens.

Skolan har upprättat en kvalitetsredovisning den 24 november 2003 och håller på med en ny för år 2004. Kvalitetsarbetet genomförs på två olika nivåer, en övergripande som omfattar hela företaget och en lokal som omfattar den egna skolan. Kvalitetsarbetet bygger på en metod för självutvärdering som tagits fram vid Luleå tekniska universitet och består av ett frågeformulär, som besvaras av både personal och elever. Arbetet på skolan leds av en projektledare, som till sin hjälp har en kvalitetsgrupp, bestående av rektorn, projektledaren, arbetslagsledarna och några lärare. Dessa beslutar gemensamt om vad som skall utvärderas lokalt, utifrån de behov som framkommit.

De huvudområden som har utvärderats omfattar strategier, information, ledning, kurser och projekt samt administration och elevvård. Av kvalitetsredovisningen framgår verksamhetens mål, strategi och resultat.

Kvalitetsredovisningen för år 2002 ledde till att 24 ”förändringsmål” framkom, som har bearbetats under år 2003. Flertalet punkter har lett till snabba åtgärder, medan en del andra har bearbetats även under år 2004.

Ett internt kvalitetsarbete inom koncernen förekommer också genom att några representanter från de övriga IT-gymnasierna granskar om de mål som ställts upp för verksamheten också uppnås. Enligt personalen är arbetet med kvalitet positivt och har lett till att man nu är mer initierad om vad som händer på skolan än tidigare.

I kvalitetsredovisningen finns en tabell med nyckeltal som rör elevernas betyg m.m., men i övrigt framgår inte i vilken utsträckning eleverna nått uppställda kunskapsmål och vilka metoder och strategier man avser att använda för att förbättra elevernas studieresultat i enskilda ämnen.

Andra metoder att säkra kvaliteten som kommit fram vid intervjuerna är det arbete som utförs i klassråden, elevrådet och vid utvecklingssamtalen med elever och föräldrar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det finns en väl fungerande styrning och ledning av skolan med en välutbildad och erfaren rektor.

Skolan har upprättat en kvalitetsredovisning för år 2003 och håller på med en ny för år 2004. Redovisningen ger en god inblick i hur verksamheten bedrivs på ett övergripande plan och i jämförelse med företagets andra gymnasieskolor.

Enligt inspektörernas bedömning bör skolan dock lägga större vikt vid att i kvalitetsredovisningen redovisa, hur eleverna uppnår uppställda kunskapsmål och vilka strategier man kan använda för att förbättra elevernas resultat.

6. Tillgång till utbildning och omsorg

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för skolväsendet. En fristående skola skall vara öppen för alla barn och ungdomar som har rätt till utbildning i motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Även principerna för intagning och informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Utbildningen vid skolan avser att ge en grund för ett fortsatt lärande i arbetslivet och för studier på högskola.

Totalt läser eleverna minst 2 500 poäng. Förutom de obligatoriska kärnämneskurserna på 750 poäng och karaktärsämneskurserna på 800 poäng, läser eleverna valbara karaktärsämneskurser som uppgår till minst 550 poäng och kurser inom det individuella valet, som omfattar minst 300 poäng. Eleverna utför också ett projektarbete som uppgår till 100 poäng. Detta motsvarar den poängplan som skolan lämnade in till Skolverket, när skolan startade sin verksamhet.

Vid skolan erbjuds också två egna kurser: Problembaserat lärande (PBL) och retorik A, som båda omfattar 50 poäng. Kursplaner och betygskriterier finns utarbetade för båda kurserna.

Utbudet i moderna språk omfattar innevarande år tyska, spanska och japanska. Elev som är berättigad till och som önskar undervisning i sitt modersmål kan få detta genom att skolan köper platser i kommunens program för modersmålsundervisning. För tillfället är det ett fåtal elever som får modersmålsundervisning i grekiska, arabiska och bosniska.

För närvarande finns det ingen elev med fysiska funktionshinder vid skolan. Eftersom det finns hiss till plan två i skolbyggnaden innebär det emellertid inget hinder att ta emot elever med fysiska handikapp.

Information om utbildningens innehåll lämnas på skolans hemsida och i olika broschyrer, som utarbetats vid skolan och som bl.a. innehåller uppgifter om kurser, program mål och timplaner. I samband med att individuella studieplaner utarbetas och revideras, får eleverna ytterligare information om utbildningens innehåll.

Intagning av elever sker genom Göteborgsregionens kommunalförbund och följer samma principer som gäller för Göteborgs kommun.

Arbetsplatsförlagd utbildning (APU) anordnas inte vid skolan. Enligt styrelsens ordförande fick skolan möjlighet att anordna kontakterna med näringsliv och samhälle på annat sätt än genom regelrätt APU redan när skolan startade. Målsättningen är istället, att eleverna skall få kunskaper och erfarenheter genom projektarbeten i nära samarbete med näringsliv, samhälle och högskola.

Problematiken har beskrivits i den rapport som upprättades vid Skolverkets senaste tillsyn år 2003. Vid detta tillfälle fann Skolverket, ”att rättsläget för den form av utbildning som IT-gymnasiet bedriver behöver klargöras...”. Något krav på att IT-gymnasiet skulle införa APU ställdes därför inte.

De lärare som intervjuas anser inte, att det finns tidsutrymme för APU. Projektarbete på 100 poäng och kursen Småföretagande på 50 poäng anses som en tillräcklig och naturlig kontakt med yrkeslivet.

Vid samtal med eleverna framkommer, att man visserligen har kontakter med företag genom projektarbetet, men att det ändå skulle vara ”kul och spännande” om de fick tillgång till APU.

På begäran av Skolverkets inspektörer har skolans ledning inkommit med uppgifter som konkret beskriver hur skolan arbetar med de uppgifter som motsvarar APU.

I korthet innebär arbetssättet att alla elever i årskurs 1 och 2 kommer att genomföra en praktikvecka på olika företag under perioden 9–13 maj 2005. Information om detta gick ut till eleverna i slutet av 2004, då de också försågs med introduktionsbrev. Skolan har också skickat ut 250 mail till industriföreningarna Gamlestaden Marieholm och Högsbo-Sisjön, tillsammans med ett utförligt informationsmaterial om skolans verksamhet. Ett 30-tal elever har dessutom själva skaffat praktikplatser.

För de elever som skolan inte kan erbjuda praktikplats och som inte heller själva kan anskaffa en sådan, erbjuds ett alternativ som leder till att eleverna under praktikveckan ändå får så stor företags- och arbetslivskontakt som möjligt. Aktiviteten är upplagd på så sätt, att eleverna under veckan får praktik genom studiebesök och praktiskt arbete halva dagarna och teoripass under resten av tiden. Under teoriavsnitten får eleverna bl.a. information av representanter från arbetsförmedlingen och olika fackföreningar och vägledning om intervju teknik och hur man söker arbete.

Praktikveckan förbereds och genomförs av skolans lärare och följs upp den kommande veckan genom att samtliga elever får redovisa sina reflektioner och erfarenheter av praktikveckan inför hela klassen

Ambitionen från skolans sida är att genom praktikveckan skapa en större kontaktyta för skolan och förbättra förutsättningarna för ett fortsatt och utökat samarbete med näringslivet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna generellt sett har god tillgång till utbildning vid skolan. Därigenom tillförsäkras eleverna den valfrihet som förutsätts i författningarna.

APU genomförs inte vid skolan. Däremot arbetar skolan aktivt med att få till stånd en praktikvecka för eleverna i årskurs ett och två. Även om inte alla elever kan beredas plats inom näringslivet får kvarvarande elever insyn i arbetslivet genom olika studiebesök och information från arbetsförmedling och fackliga organisationer.

Enligt skollagen skall skolan ge en utbildning som ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program. I programmålen för Elprogrammet, som skolan är hänförd till i bidragshänseende, är de teoretiska inslagen betydande och APU utgör därför en viktig kompletterande del av utbildningen. Den utbildning som IT-gymnasiet erbjuder skall därför, enligt inspektörerna, innehålla inslag som motsvarar den arbetsplatsförlagda utbildningen för Elprogrammet. I gymnasieskolan skall den uppgå till minst 15 veckor men får, om inte styrelsen för utbildningen kan ordna platser, istället ersättas med motsvarande utbildning förlagd till skolan. Skolan skall i sådant fall vidta åtgärder för att utbildningen skall kunna arbetsplatsförläggas.

De insatser som skolans ledning redovisat kan till en del anses motsvara APU, men enligt inspektörernas bedömning är det en väsentlig skillnad mellan att lära om arbetslivet genom enstaka praktikveckor, studiebesök eller föreläsningar istället för att lära i arbetslivet genom att arbeta sammanhängande perioder.

Av den redovisning som skolans ledning inkommit med framgår, att IT-gymnasiets utbildning inte kommer att vara arbetsplatsförlagd i en omfattning som motsvarar de krav som gäller för Elprogrammet eller på annat sätt ger eleverna de kompetenser som APU förväntas ge. Därmed kan IT-gymnasiets utbildning inte anses ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även skolans ekonomiska stabilitet och de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten behandlas.

Skolan har 18 lärare av vilka flertalet är heltidsanställda. Samtliga är välutbildade inom de områden de undervisar i och alla utom två har behörighet som lärare.

Det finns en gemensam kompetensutvecklingsplan, som omfattar samtliga gymnasieskolor inom företaget. Målsättningen är att alla anställda under ett verksamhetsår skall ha deltagit i någon form av kompetensutveckling. Strategin är att tillgängliga resurser skall öronmärkas och att ett område per läsår särskilt skall prioriteras. Dessa resurser förfogar verkställande direktören över.

Därutöver förfogar rektorn lokalt över medel som kan användas för individuella behov som bl.a. framförts av lärarna vid medarbetarsamtalen. Denna resurs uppgår till cirka 10 000 kr per anställd och år. Någon sammanställning över vilka aktiviteter som genomförts finns däremot inte.

Lärarna är emellertid i stort sett nöjda med möjligheterna till kompetensutveckling. Det finns ekonomiska resurser och ingen lärare som kommit med förslag till individuell kompetensutveckling har fått ett negativt svar av rektorn

Skolan har också en kansliresurs på 75 procent, en IT-tekniker på heltid och en PC-tekniker som hyrs in vid behov.

Skolans lokaler är moderna och ändamålsenliga och anpassade till läroplan och kursplaner. Det finns tillgång till nya laborationslokaler i kemi, fysik och el, som är utrustade med den säkerhetsutrustning som behövs. För att genomföra mer avancerade laborationer i kemi B skulle ytterligare utrustning behövas. Denna kurs har hittills inte genomförts.

Enligt lärarna är laborationsutrustningen i fysik tillräcklig. Vid lektionsbesöken kunde inspektörerna konstatera, att undervisningen till stor del bygger på enkla lösningar, som på ett tydligt sätt åskådliggör fysikaliska fenomen.

Sedan ett år tillbaka använder sig skolan av en nybyggd idrottshall som ägs av Högsbo basket och som ligger i anslutning till skolbyggnaden. Här finns laborationslokaler i fysik och ellära samt ett datalaboratorium. Eleverna har också tillgång till den kafeteria som finns inrymd i lokalerna. Även skollunchen serveras här.

Varje elev förfogar kostnadsfritt över en egen bärbar dator under gymnasietiden. Datorerna ingår i ett lokalt nätverk med fast uppkoppling mot Internet. Skolverket har tagit del av det avtal som upprättas mellan skolan, eleven och vårdnadshavaren i samband med att eleven erhåller den bärbara datorn. Av avtalet framgår, att datorn är försäkrad av skolan under den tid datorn finns i skolan. Om eleven tar hem datorn är det elevens hemförsäkring som utgör försäkringsskydd. Om en dator i elevens hem, alternativt på väg till eller ifrån skolan, skulle förstöras eller förkomma får eleven svara för självrisk. Detta gäller oavsett om eleven tar hem datorn för skolarbete eller för eget bruk. Eleverna har låsbara skåp på skolan, där de kan förvara sina datorer.

Efter Skolverkets inspektion har rektorn meddelat, att eleverna inte får ta hem sina datorer på grund av riskerna för överfall och stöld. Därmed gäller inte avtalets bestämmelser om hemförsäkring. Enligt inspektörernas bedömning betyder detta, att en elev vid uppkommen skada på datorn inte kan krävas på ersättning om eleven beordras att utföra en arbetsuppgift utanför skolan, t.ex. i hemmet, när en dator är nödvändig som arbetsverktyg.

För undervisningen i matematik förväntas eleverna köpa sina miniräknare. För kurserna A och B klarar sig eleverna, enligt lärarna, med miniräknare som kos-

tar under 200 kr. För högre kurser i matematik förväntas eleverna ha en s.k. grafritande miniräknare, som kostar mellan 800–1 500 kr. Elevernas bärbara datorer innehåller miniräknare och det finns möjlighet för eleverna att installera dataprogram till datorerna, som kan åskådliggöra funktioner grafiskt på samma sätt som de grafritande miniräknarna. Eleverna får dock inte använda sina datorer t.ex. vid prov i matematik, enligt eleverna. Rektorn uppger, att skolan har ett fåtal grafritande miniräknare, som kan lånas ut vid prov i matematik. I samband med inspektionen får inspektörerna information om, att skolan avser att köpa in en klassuppsättning avancerade miniräknare.

Skolan har en del referenslitteratur som är placerade i klassrummen, men det saknas ett bibliotek. Enligt rektorn använder eleverna kommunens bibliotek när det behövs. Mestadels använder eleverna Internet för att få fram information.

Verksamheten vid IT-gymnasiet i Göteborg är stabil, och skolan har god ekonomi. Rektorn räknar med att det fortsättningsvis skall finnas tre klasser med totalt 96 elever i varje årskurs, vilket totalt innebär 288 elever vid skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna, att verksamheten vid skolan är stabil och att ekonomin är god. Skolan har tillgång till moderna och ändamålsenliga lokaler. Generellt sett är utrustningen av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer, att det finns goda möjligheter till kompetensutveckling för skolans lärare. Skolan saknar däremot en lokal planering för hur de resurser som finns för kompetensutveckling skall användas.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid IT-gymnasiet Göteborg övergripande har god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- uppmärksamhet åt elevernas språkbruk,
- fortsatt uppmärksamhet åt ämnet matematik, så att en större andel av eleverna uppnår målen, framför allt i matematik B,
- analys av betygssättningen i ämnet matematik med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts vid de nationella proven
- förutsättningar för att eleverna skall bli mer delaktiga när det gäller studiernas uppläggning och genomförande,
- utveckling av befintlig handlingsplan mot kränkande behandling samt
- utveckling av kvalitetsredovisningen, så att det framgår om eleverna uppnår uppställda kunskapsmål och vilka strategier som kan användas för att förbättra elevernas resultat.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilt stöd och de som upprättats uppfyller inte författningarnas krav (2kap.7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolan erbjuder inte eleverna arbetsplatsförlagd utbildning eller motsvarande i tillräcklig omfattning (9 kap.8 § skollagen).

Datum

Ort

2005-06-27

Göteborg

Kenneth Pahlsson

Tor Andersson